

PRŮBĚŽNÁ EVALUAČNÍ ZPRÁVA 1

Prvotní vyhodnocení nastavení evaluačního nástroje (pilotáž evaluačního výzkumu)

Při přípravě evaluačního nástroje byla v rámci výzkumného týmu vedena intenzivní diskuze nad konceptem nástroje, který by byl schopen ověřit efektivitu preventivních programů. Byl připraven dotazník, viz Příloha *První verze evaluačního dotazníku (před první revizí)*, ve kterém bylo snahou podchytit oblasti řešené v programu formou jednoduchých vědomostních a zkušenostních otázek. Koncept otázek se v této fázi jevil jako vyhovující, proto byla tato verze dotazníku ověřena v praxi, a to na první ZŠ, kde byly realizovány preventivní programy. Jednalo se o ZŠ Určice (Olomoucký kraj).

Dotazník se žáky postupně vyplňovala školní metodička prevence, která zaznamenávala reakce žáků na jednotlivé otázky, sama si vytvářela poznámky ke konceptu dotazníku i jednotlivých otázek. Spolu s vyplněnými dotazníky jsme získali tyto otázky a na základě této zpětné vazby (pilotáže) bylo výzkumným týmem vyhodnoceno, že ne ve všech aspektech dotazník plní svou funkci a že z výsledků bude složité ve všech potřebných aspektech ověřit evaluaci efektivity programů. Jednalo se o:

- Koncepční propojení jednotlivých položek v tematické celky
- Formulace, které nebyly žákům vždy srozumitelné
- Mnoho položek na doplňování (nutno výhradně strukturovat)
- Nejednotnost ve strukturovaných odpovědích
- Komplikované vyhodnocení posunu ve znalostech žáků
- Málo reflektuje vývoj postojů ad. Drobné podněty

Tato zpětná vazba byla velmi cenná a vyústila v komplexní přepracování dotazníku, který byl následně v ucelenější, srozumitelnější podobě koncipován na 3 sledované oblasti:

Sekce A: Znalosti žáků

Sekce B: Postoje žáků k problematice

Sekce C: Vnímání člověka s duševním onemocněním

Záměrem bylo podchytit vstupní znalosti žáků a úroveň postojů ke sledované problematice v rámci pretestu, po 3-4 týdnech po skončení programů proběhl opakovaný posttest, jehož cílem bylo podchytit změny ve znalostech žáků a vývoj v postojích. Dotazník byl následně připraven pro realizaci výzkumu v prvním a druhém pololetí realizovaných programů a výsledky budou součástí Průběžné evaluační zprávy 2.

Příloha: První verze evaluačního dotazníku (před první revizí)

DOTAZNÍK

Povědomí o duševním zdraví a duševních poruchách

1. **Zajímal/a se někdy o problematiku duševních poruch?** ANO NE

 2. **(Pokud ano) Ve vztahu k jaké osobě (kvůli komu) ses o to zajímal?**
 - a) kvůli sobě
 - b) kvůli kamarádovi/kamarádce
 - c) kvůli příslušníkovi z rodiny
 - d) kvůli filmové, seriálové či herní postavě
 - e) kvůli jiné osobě

 3. **Myslíš si, že duševní poruchy jsou ve tvé věkové skupině časté?**
ANO NE NEVÍM

 4. **Když se řekne duševní porucha, která z nabízených se ti vybaví jako první?**
 - a) Deprese
 - b) Úzkost, Panická porucha, Fobie
 - c) ADHD
 - d) Bipolárně afektivní porucha (Maniodepresivita)
 - e) Schizofrenie
 - f) Jiná...

 5. **Se kterou z následujících duševních poruch ses ve svém okolí setkal?**
 - a) Deprese
 - b) Úzkost, Panická porucha, Fobie
 - c) ADHD
 - d) Bipolárně afektivní porucha (Maniodepresivita)
 - e) Schizofrenie
 - f) Jiná...

 6. **Když se řekne deprese, které symptomy se ti vybaví?**
 - a)
 - b)
 - c) nevím, nedokážu říct

 7. **Když se řekne úzkost nebo úzkostná porucha, které symptomy se ti vybaví?**
 - a)
 - b)
 - c) nevím, nedokážu říct
- Když se řekne ADHD, které symptomy se ti vybaví?**
 - a)
 - b)
 - c) nevím, nedokážu říct

Primární prevence duševních poruch u dětí v období rané adolescence
R.Č. ZD-ZDOVA1-011

8. Když se řekne bipolárně afektivní porucha, které symptomy se ti vybaví?

- a)
- b)
- c) nevím, nedokáži říct

9. Když se řekne schizofrenie, které symptomy se ti vybaví?

- a)
- b)
- c) nevím, nedokáži říct

10. Jak časté jsou podle tebe duševní poruchy obecně mezi lidmi?

VELMI ČASTÉ MÁLO ČASTÉ VÝJIMEČNÉ NEVÍM

11. Duševní problémy a poruchy se mohou týkat kohokoli

ANO NE MOŽNÁ NEVÍM

12. Pokud se u tebe projeví duševní porucha, máš ji pak na celý život.

ANO NE MOŽNÁ NEVÍM

13. Myslíš si, že se duševní poruchy dají léčit?

ANO NE MOŽNÁ NEVÍM

14. Nejlepší léčbou poruch jsou léky

ANO NE MOŽNÁ NEVÍM

15. Co je podle tebe příčinou duševních poruch?

- a) dědičnost
- b) silný nepříjemný zážitek v životě člověka
- c)
- d)
- e) nedokáži říct

16. Myslíš si, že lidé s duševní poruchou jsou skutečně nemocní?

ANO NE NEVÍM

17. Myslíš si, že jsou lidé s duševní poruchou nebezpeční?

ANO NE MOŽNÁ NEVÍM

18. Kamarádil/a by ses s člověkem, který má duševní problémy?

ANO NE MOŽNÁ NEVÍM

Primární prevence duševních poruch u dětí v období rané adolescence
R.Č. ZD-ZDOVA1-011

19. Na koho by ses obrátil o pomoc, kdyby tvůj kamarád měl duševní problém?

- a) na rodiče
- b) na učitele
- c) hledal bych na internetu
- d) na krizovou linku
- e) na školního poradce, psychologa
- f) na jinou osobu či instituci

20. Jak by se rodina měla zachovat k jejímu členovi, který má duševní problém?

- a) Měli by hledat radu nebo pomoc od lékaře
- b) Měli by hledat radu nebo pomoc u psychologa
- c) Měli by hledat pomoc nebo radu u psychiatra
- d) Měli uchovat duševní poruchu v tajnosti, aby se vyhnuli ostudě
- e) Měli by se pokusit rodinného člena podpořit a mluvit s ním o problémech
- f) Měli by vůči němu být opatrnější, aby člověka s poruchou nerozhodili či nerozčílili
- g) Měli by to ignorovat v naději, že to samo odezní
- h) Jiný návrh.....

21. Jak by se spolužáci měli chovat k žákovi, který má duševní problém?

- a) měli by se mu vyhýbat
- b) měli by vůči němu být obezřetnější
- c) měli by se mu snažit pomáhat
- d) chovat se k němu jakoby žádný problém neměl
- e) poradit mu, aby to řekl rodičům
- f) poradit mu aby to řekl učiteli či jinému pracovníkovi ve škole
- g) poradit mu ať zavolá na krizovou linku

22. Které z následujících duševních onemocnění se může rozvinout v době coronavirové pandemie (omezené sociální kontakty, strach z neznámé situace, obavy z budoucnosti, obava o zdraví)

- a) Deprese
- b) Úzkost, Panická porucha, Fobie
- c) ADHD
- d) Bipolárně afektivní porucha (Maniodepresivita)
- e) Schizofrenie
- f) Jiná...

23. Pociťuješ zvýšenou duševní nepohodu vlivem současné coronavirové situace?

ANO NE MOŽNÁ NEVÍM

24. Kdyby ses měl nyní umístit na škále duševního zdraví od 0 do 10 s tím, že 0 znamená nejhorší výsledek (mé duševní zdraví je na tom velmi špatně) a 10 znamená nejlepší výsledek (mé duševní zdraví je vynikající), jaké číslo na škále bys zvolil?